

INFONOTA

Aan: aanbieders van rechtstreeks toegankelijke hulp (RTH-diensten), bijstandsorganisaties, diensten ondersteuningsplan (DOP), groenezorginitiatieven, multidisciplinaire teams (MDT), multifunctionele centra (MFC), observatie-/ diagnose- en behandelingsunits (ODB), organisaties voor vrijetijdszorg, ouderinitiatieven, forensische VAPH-units, vergunde zorgaanbieders (VZA), gebruikersverenigingen met informatieloket

4 april 2022

INF/22/19

Contactpersoon Lies Peeters - Ward De Bruecker

E-mail avf@vaph.be

Telefoon

Bijlagen

Opvang en ondersteuning van vluchtelingen met een handicap uit Oekraïne

De Oekraïense vluchtelingencrisis noopt de hele samenleving tot actie, om ervoor te zorgen dat de vele vluchtelingen die hier al zijn en nog zullen aankomen, de komende dagen en weken zo goed als mogelijk opgevangen worden. Het specifieke statuut dat die mensen krijgen, zorgt ervoor dat zij niet in het regulier asiel- en opvangcircuit terechtkomen maar zeer snel een opvangplaats krijgen in onze steden en gemeenten, particulier of collectief.

Ook voor de welzijnssector stelt die instroom grote uitdagingen. Het is op dit ogenblik zeer moeilijk in te schatten hoe groot de nood zal zijn aan specifieke opvang voor personen met een handicap. Voorlopig worden er geen specifieke maatregelen genomen. In deze infonota geven we al wel aan op welke hulp en ondersteuning die mensen een beroep kunnen doen.

Door het specifieke statuut van ontheemden, op basis van de beslissing van de Europese Raad Justitie en Binnenlandse Zaken (JBZ) van 4 maart 2022 om de Richtlijn Tijdelijke Bescherming te activeren, komen de

Oekraïense ontheemden voor elke vorm van ondersteuning in aanmerking, ook voor ondersteuning waarvoor ze normaal gezien moeten voldoen aan de verblijfsvoorwaarden (minstens vijf jaar in België verblijven). Ze moeten wel, zoals iedereen, erkend worden als persoon met een handicap, voldoen aan de leeftijdsvoorwaarden en de algemeen geldende procedures doorlopen.

Hulpmiddelen en tolken voor doven en slechthorenden

Minderjarige personen die feitelijk in Vlaanderen of Brussel verblijven, kunnen zich tot de intersectorale toegangspoort richten met een vraag voor hulpmiddelen. Volwassenen met het statuut van ontheemde kunnen een aanvraag indienen via een multidisciplinair team (MDT).

Voor de toewijzing van tolkuren voor dove en slechthorende personen geldt dezelfde regeling.

Rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning

Zowel volwassenen als minderjarigen kunnen een beroep doen op rechtstreeks toegankelijke hulp als ze werkelijk in Vlaanderen of Brussel verblijven, en dat vanaf het moment dat ze officieel geregistreerd zijn.

Dat geldt niet alleen voor de ondersteuning door de diensten rechtstreeks toegankelijke hulp, maar ook voor de diensten ondersteuningsplan, en de ondersteuning door gebruikersorganisaties met informatieloket.

Niet-rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning

Minderjarige personen die feitelijk in Vlaanderen of Brussel verblijven, kunnen zich zoals altijd tot de intersectorale toegangspoort richten met een vraag voor niet-rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning.

Volwassenen kunnen een aanvraag doen bij het VAPH voor niet-rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning.

Perspectieven

Voorlopig is er nog niet beslist om voor de sector personen met een handicap specifieke acties te ondernemen. We willen wel de vinger aan de pols houden. Als het aantal vluchtelingen met een handicap uit Oekraïne met een vraag naar ondersteuning in aantal toeneemt, kunnen extra maatregelen overwogen worden.

Monitoring

Zoals reeds gezegd willen wij de vinger aan de pols houden. We volgen daarin twee sporen:

- een ad-hocbevraging via een Google Form
- gegevensuitwisseling met de federale overheid

De gegevensuitwisseling met de federale overheid zal het mogelijk maken dat het VAPH voor personen die in de GIR geregistreerd worden met rijksregisternummer, zelf kan detecteren of het gaat om Oekraïense vluchtelingen die onder het specifiek statuut van ontheemden vallen. U registreert die personen gewoon in de GIR.

Daarnaast moeten de diensten en voorzieningen een bevraging invullen. Om onmiddellijk een zicht te krijgen op de situatie, zullen we in het begin ook vragen hoeveel Oekraïense vluchtelingen u ondersteund hebt en hoeveel er zich hebben aangeboden maar voor wie u geen opvang kon voorzien. Als de gegevensuitwisseling op punt staat, kunnen een aantal vragen worden geschrapt. Deze bevraging dient ingevuld te worden door subsidie-eenheden (alle ondersteuningsvormen gesubsidieerd in personeelspunten). De gebruikersverenigingen met informatieloket ontvangen een aparte bevraging.

U wordt met aandrang verzocht de bevraging (**zie verwante pagina**) onmiddellijk in te vullen. Daarnaast moet u de bevraging wekelijks opnieuw invullen ALS DE SITUATIE GEWIJZIGD IS, dus als er meer of minder personen ondersteund werden.

Gezondheidssituatie

De komst van een groot aantal vluchtelingen is ook op het vlak van volksgezondheid weer een hele uitdaging. De vaccinatiegraad voor COVID-19 ligt in Oekraïne in vergelijking met de West-Europese landen erg laag. Daarnaast zijn er nog een aantal andere besmettelijke aandoeningen waar die mensen niet of maar ten dele tegen ingeënt zijn. Neem dus de nodige voorzorgsmaatregelen. Bij residentiële opvang is het aangewezen dat er een medische screening wordt doorgevoerd, en eventueel bij medische risico's contact met andere bewoners vermeden wordt of enkel met toepassing van de nodige beschermingsmaatregelen.

James Van Casteren
Administrateur-generaal